

Begin oktober is Anna Hinkema, werkzaam voor Kentalis op de Dr. J. de Graafschool in Groningen en bij de Ambulante Dienst, gekozen tot de beste leraar in het speciaal onderwijs. Ze ontving de titel uit handen van onderwijsminister Jet Bussemaker. Een jaar lang is Hinkema ambassadeur voor het speciaal onderwijs. “Ik ga me ervoor inzetten dat onze leerlingen meer zichtbaar worden.”

Anna Hinkema **Leraar van het Jaar**

“Onze leerlingen moeten meer zichtbaar worden”

“**U**bent altijd enthousiast”, zei een van de leerlingen tegen Anna Hinkema (52) en collega’s betitelen haar als inspirerend, creatief, gedreven, oplossingsgericht en bereid om kennis te delen. Vrolijk blikte de winnaar van de verkiezing Leraar van het Jaar terug op de prijsuitreiking en het traject dat eraan vooraf ging. “De voordracht overviel me, maar ik heb veel plezier gehad in de verkiezing en de uitreiking van de prijs door de minister. Ik verheug me erop als ambassadeur aan

de slag te gaan voor de sector. Ik ga me ervoor inzetten dat onze leerlingen meer zichtbaar worden en hoop dat daarmee hun zelfvertrouwen stijgt, dat ze meer in zichzelf gaan geloven.”

Kijken naar de mogelijkheden

Aansluiten bij de mogelijkheden van leerlingen, zichtbaarheid en geloven in jezelf zijn thema’s die telkens weer naar voren komen in een gesprek over haar werk. “In het

Leraar van het Jaar

Na de Pedagogische Academie wilde Anna Hinkema Orthopedagogiek gaan studeren. Ze werd overtuigd door haar pedagogiekleraar om eerst les te gaan geven en daar bij te gaan studeren. “Hij vond mij toen al een aanwinst voor de praktijk.” Ze besloot dan ook te gaan werken op de Dr. J. de Graafschool in Groningen. Na vijf jaar stapte ze over naar de Tine Marcusschool in dezelfde stad. Acht jaar later kwam ze weer terug op de Dr. J. De Graafschool. Ze werkt er als leerkracht en als ambulante begeleider voor Kentalis. Sinds 1999 organiseert de Onderwijscoöperatie de verkiezing Leraar van het Jaar. Ieder jaar kunnen leerlingen, ouders, schoolleiders en leraren in het primair, voortgezet, speciaal en middelbaar onderwijs hun favoriete leraar voordragen. Het jurytraject bestaat uit verschillende rondes waarbij de kandidaten worden voorgedragen, zich presenteren, opdrachten moeten maken en bevraagd worden. De selectie bestaat uit twee rondes door een beroepsjury en één ronde

door een vakjury. Dit jaar telde 800 aanmeldingen. Voor het (V)SO waren er uiteindelijk tien genomineerden. In september kreeg Anna Hinkema te horen dat ze met twee anderen uit het speciaal onderwijs was overgebleven.

De winnaars zijn een jaar lang ambassadeurs van de beroepsgroep in hun sector. Ze krijgen de gelegenheid hun passie uit te dragen en mee te werken aan een positief imago van de sector. Net als de andere winnaars wordt Hinkema lid van de Lerarenkamer, een groep leerkrachten die werkt aan de kwaliteit van het onderwijs door gevraagd en ongevraagd advies te geven en activiteiten voor de beroepsgroep te organiseren.

De Onderwijscoöperatie is de beroepsorganisatie van leraren en opgericht door de onderwijsvakverenigingen. Voor meer informatie over de verkiezing en aanmelding voor volgend jaar: www.onderwijscooperatie.nl.

“IK PROBEER VANUIT HET KIND TE DENKEN EN TE BEOORDELEN WAT BIJ HEM OF HAAR PAST”

regulier onderwijs gaan ze pas voor onze leerlingen lopen als ze zichtbaar zijn. Wat ik met zichtbaar bedoel? Dat je kunt aangeven wie je bent, wat je mogelijkheden zijn en wat je nodig hebt. Dat je niet bij een intakegesprek wordt afgewezen omdat je bijvoorbeeld een te laag taalniveau hebt. Zichtbaar maken is ook: als puber zeggen wat je kunt, dat je wilt leren en struikelen en dat je ervoor gaat.” Hinkema is ervan overtuigd dat kinderen en jongeren willen leren. “Als je maar aansluit bij hun behoeften. Kijk”, zegt ze terwijl ze een folder pakt. “Dit is Folkert, een jongen van drieëntwintig jaar. Hij heeft TOS en zit nu in het HBO. Hij heeft op het MBO en HBO zelf aangegeven waaraan hij behoefte heeft en zich zichtbaar gemaakt. Op het MBO met begeleiding van mij en op het HBO helemaal zelf! Deze folder gebruiken wij bij de begeleiding van leerlingen met een taalontwikkelingsstoornis en de ondersteuning van zijn docenten in het regulier onderwijs. Op die manier kijk je niet naar de beperkingen, maar naar de mogelijkheden die de leerling zelf aangeeft.” De rol van leerkracht verandert hiermee van ‘zeggen hoe het moet’ naar ‘aansluiten bij de behoefte’ van die ene specifieke leerling. “Ik probeer vanuit het kind te denken en te beoordelen wat bij hem of haar past. Ik leer ze daarbij kritisch naar zichzelf te kijken om ze ook te laten zien dat je jezelf niet moet over- of onderschatten.” Na een korte stilte buigt ze naar voren en zegt ze gedreven: “Als er bij mijn leerlingen één keer de gedachte opkomt dat ze misschien wel naar het HBO zouden willen, dan wil ik dat eruit halen. Wat is dat? Waarom? Wat heb je daarvoor nodig? En als die stap dan is gemaakt, probeer ik contact met ze te houden. Via mail, LinkedIn en WhatsApp en op andere manieren heb ik contact met veel van mijn oud-leerlingen. Het helpt mij om te beoordelen of we de goede dingen hebben gedaan.”

School zonder toets

Hinkema erkent dat haar visie op de ontwikkeling van kinderen en onderwijs in de praktijk soms lastig vorm te geven is. “Ik zou wel willen meedenken over een school zonder toetsen. De huidige manier van toetsen kan veel druk geven en de groei van een leerling belemmeren. Een cijfer kan bijvoorbeeld een beginsituatie zijn voor een dialoog met de leerling over wat er niet is begrepen en niet om je te vergelijken met andere leerlingen. Ook vind ik het jammer dat er zoveel gecontroleerd wordt en dat regels en beleid te weinig rekening houden met individuele mogelijkheden van leerlingen en leerkrachten. Dat ga ik binnenkort inbrengen bij de Onderwijscoöperatie en hoop ik ook naar voren te brengen in een gesprek met minister Bussemaker dat wij nog hebben. En als het over Passend Onderwijs gaat dan zal ik laten zien dat niet ieder kind gebaat is bij een plek op een reguliere school. Sluit aan bij de mogelijkheden van een leerling, maak dit zichtbaar en zet hier goede begeleiding op. Dat moet het uitgangspunt zijn.”

Foto: Fred Ernst

Anna Hinkema: “Als het over Passend Onderwijs gaat dan zal ik laten zien dat niet ieder kind gebaat is bij een plek op een reguliere school. Sluit aan bij de mogelijkheden van een leerling, maak dit zichtbaar en zet hier goede begeleiding op. Dat moet het uitgangspunt zijn.”

Kijk naar het doel

Met ruim dertig jaar onderwijservaring is Hinkema nog steeds onverminderd enthousiast. Regels en de vele veranderingen in het onderwijs maken haar niet cynisch. Vrolijk licht ze toe: “Dat komt door de leerlingen en mijn collega’s. Die zijn niet veranderd en nog altijd heel leuk. En over die regels zeg ik vaak: ‘Oké, dit is de regel, maar blijf kijken naar het doel. We gaan doen wat de praktijk nodig heeft. Regels creatief benaderen met als doel optimale begeleiding van de leerling vind ik een uitdaging.’ Lachend: “Ook dat wil ik de minister vertellen.”

PETER VAN VEEN